

REFERAT Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget d. 02-12-2025

Mødedato Tirsdag d. 02. december 2025 kl. 17:00

Mødested Mødelokale 13

Indholdsfortegnelse

BNK Temadrøftelse om revision af klimaplan.....	3
BNK Orientering om status på kollektiv trafik, flextrafik og samkørsel.....	4
BNK Forslag til køreplanændringer for den kollektive trafik.....	6
BNK Endelig vedtagelse af Indsatsplan for vandværker uden for OSD.....	11
BNK Ny takst for miljøtilsyn og miljøgodkendelser.....	14
BNK Godkendelse af omlægningsplan (Grøn Trepert).....	16
BNK Projekt Svanegrunden.....	19
BNK Orientering om Gudenåkomiteens overdragelse af arbejdet med Gudenåplanen.....	21
BNK Orientering om klimaregnskab 2023.....	23
BNK Orientering om CO2-regnskab 2024.....	26
BNK Orientering om evaluering af klimaplanen.....	28
BNK Orientering om statusopfølgning på budgetaftale 2024-2025.....	30
BNK Orientering om afsluttende afrapportering på aktivitetsplan 2025.....	31
BNK Orientering fra formanden og administrationen.....	32
Underskriftsark - Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget, 2.12.2025.....	33

Punkt 1: BNK Temadrøftelse om revision af klimaplan

00.15.00-A00-1-20

Resume

Klimaplanen skal recertificeres i løbet af 2025 og 2026, for fortsat at være certificeret som C40-godkendt klimaplan.

Temadrøftelsen sætter i den forbindelse fokus på anbefalinger til fokusområder for den nye klimaplan, med henblik på det fremadrettede arbejde og politiske behandling i 2026.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur-, og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Anders Vaagan og Susan Gyldenkilde deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Horsens Kommunes klimaplan skal recertificeres i løbet af 2025 og 2026, for fortsat at være C40-godkendt.

Siden klimaplanen blev godkendt af Byrådet i 2022, har der været en stor udvikling indenfor området, både med nationale aftaler og opdaterede vidensgrundlag.

Derfor giver recertificeringen også mulighed for at fastsætte den overordnede retning for klimaplanen og evt. sætte nye mål og indarbejde nye tiltag.

For at koble det ambitiøse mål om CO₂-neutralitet til tilsvarende ambitiøse handlinger, er det nødvendigt at få et indblik i, hvilke tiltag, der giver størst effekt på CO₂-udledningen i Horsens Kommune.

For at sikre, at den recertificerede klimaplan med nye mål og tiltag er stærkt forankret i det relevante udvalg, er der planlagt en række temadrøftelser i udvalget:

- Første temadrøftelse blev afholdt i juni 2025 med fokus på CO₂-neutralitetsmålet.
- På dagens temadrøftelse, hvor udvalget skal arbejde med anbefalinger til fokusområder for den nye klimaplan.
- En temadrøftelse i foråret 2026, hvor der skal arbejdes videre med de besluttede fokusområder og nye tiltag.

Den nye klimaplan forventes endelig politisk behandlet i efteråret 2026.

/BE

Punkt 2: BNK Orientering om status på kollektiv trafik, flextrafik og samkørsel

13.05.00-P00-1-24

Resume

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget har, i forbindelse med tidligere overblik over anvendelsen af den kollektive trafik, bedt administrationen om løbende at give statusopgørelser.

På den baggrund bringer administrationen et overblik over anvendelsen af henholdsvis den kollektive bustrafik, flextrafik og samkørsel via Nabogo for perioden fra den 1. marts 2025 til og med den 31. maj 2025.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Anders Vaagan og Susan Gyldenkilde deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

I forlængelse af tidligere statusopgørelser over anvendelsen af den kollektive trafik til Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget bringer administrationen med denne sag status over den kollektive bustrafik og anvendelse af flextrafikken samt samkørsel via Nabogo.

For den kollektive bustrafik tages der udgangspunkt i passagertal for perioden den 1. marts 2025 til og med den 31. maj 2025, uden påskeugen og andre helligdage.

Rutekørsel

Overordnet set er anvendelsen af henholdsvis rutebusser og lokal- og regionalbusser i 2025 sammenlignelig med 2024.

Samlet set har bybuslinjerne i nordbyen den højeste passageraktivitet med linje 1 (Nørregade - Sundvej - Stensballe), som den mest benyttede.

Bybuslinjen har gennemsnitligt 1.000 daglige påstigere pr. dag på hverdage.

I Sydbyen er det linje 5 (Holmboes Allé - Ternevej - Bankager) og linje 7 (Nansensvej - Torstedalle - Learnmark), der har den største anvendelse.

Hertil er linje 13 (Horsens - Egebjerg - Gedved) godt benyttet og på niveau med bybusserne i sydbyen.

Endvidere er benyttelsen af de lokale- og regionale busruter fortsat stabil i kommunen.

Her er rute 202 (Aarhus - Tranbjerg - Hovedgård - Horsens - Hedensted - Vejle) den mest benyttede busrute, særligt på strækningen mellem Horsens og Vejle.

Dernæst kommer rute 110 (Horsens - Brædstrup - Silkeborg) og rute 116 (Horsens - Lund - Nørre Snede - Ikast - Herning), som meget anvendte busruter.

Flextrafik

Sammenlignet med 2024 er anvendelsen af flextrafikken i 2025 således, at flex- og plusture i højere grad benyttes. Flexbusserne har ikke været anvendt på samme niveau, som 2024.

Nabogo

For samkørsel via Nabogo er der i andet og tredje kvartal af 2025 et mindre fald i antallet af samkørsler sammenlignet med første kvartal. Gennemsnittet ligger på 205 samkørsler pr. måned mod 250 i første kvartal. Da faldet skyldes lave samkørselstal i sommerferieperioden er dette dog forventeligt.

Efter sommerferien er antallet af samkørsler igen steget, og i september er der registreret 250 samkørsler.

Der ses en geografisk spredning i, hvor i kommunen samkørslerne finder sted. Dog er Horsens by fortsat udgangspunkt for flest samkørsler, idet størstedelen af samkørsler enten starter eller slutter i Horsens by.

De fleste ture ligger i hverdage mellem kl. 6-7 og kl. 14-16 og bidrager derfor positivt til at reducere trængsel i myldretiden.

/ALYHA

Bilag

Notat - Status på kollektiv traifk og flextrafik

Notat - Horsens Kommune - Halvårsrapport nabogo 2025

Notat - Status om brug af nabogo i Horsens Kommune

Punkt 3: BNK Forslag til køreplanændringer for den kollektive trafik

13.05.00-P00-1-25

Resume

På baggrund af erfaringer og tilbagemeldinger fra Midttrafik vedr. køreplanen, foreslår administrationen en række konkrete forslag til køreplanændringer.

Forlagene vil samlet set beløbe sig til ca. 1,3 mio. kr. og kan holdes inden for den nuværende økonomiske ramme.

Køreplanændringerne vil træde i kraft ultimo juni 2026.

Sagen afgøres af Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkender de foreslåede køreplanændringer på linje 1, 6 og 13 samt rute 110 og 202.
2. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkender, at muligheden for knudepunktskilte undersøges og implementeres i erhvervsområdet ved VEGA syd for Lund og ved det sydvestlige erhvervsområde i Horsens.
3. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkender, at der bliver oprettet et knudepunktskilt for plustur i Hovedgård, der kan sikre bedre forbindelse til rute 202 ind mod Horsens og omvendt.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget vedtog indstillingen med den tilføjelse, at rute 202 forlænges til at køre til rundkørsel i Gjesing på de afgange, der slutter i Hovedgård.

Anders Vaagan og Susan Gyldenkilde deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

På baggrund af erfaringer og tilbagemeldinger fra Midttrafik vedr. køreplanen, foreslår administrationen en række konkrete forslag til køreplanændringer, der kan holdes inden for den nuværende økonomiske ramme.

Administrationen har på den baggrund undersøgt, hvilke tiltag, der kan implementeres fra kommende køreplansskifte i juni 2026.

Nedenfor fremgår forslag til forbedringer.

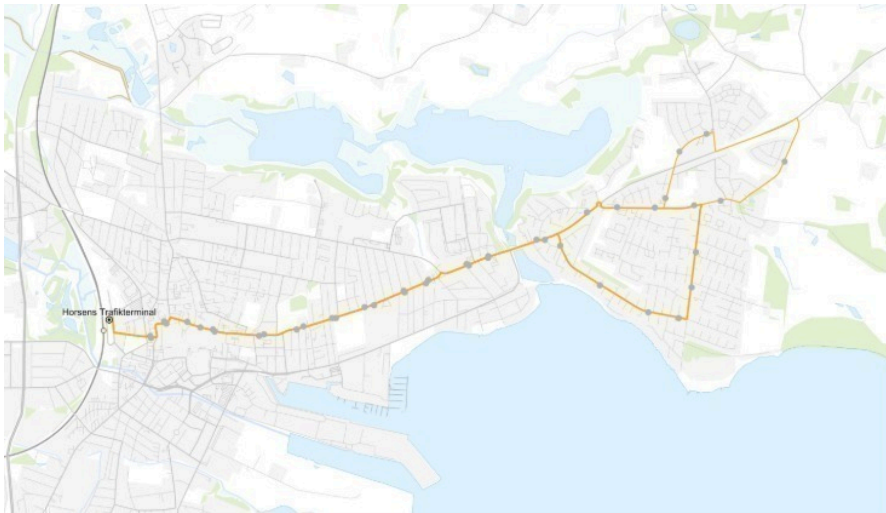
Linje 1, Nørregade - Sundvej - Stensballe

Linje 1 er den mest benyttede linje i Horsens og opererer med 20 minutters drift med tre afgange i timen.

Undtagelsen er dog, at den nordlige sløjfe ved Stensballe omkring Risengård kun køres en gang i timen mellem kl. 08.00-22.00. På de tidlige morgenafgange, køres sløjfen hver gang.

Administrationen foreslår, at i stedet for en ud af tre afgange betjener det nordlige Stensballe, at det fremover vil være to ud af de tre afgange.

Det betyder, at der køres to gange i timen på hverdage i dagtimerne i det nordlige Stensballe.

Økonomi

Omkostningerne for ændringerne vil ca. udgøre 180.000 kr. årligt.

Linje 6, Spedalsø - Ørnstrupvej - Højagergårdsvej

Buslinjen har timedrift på hverdage frem til kl. ca. 18.00, og der er ingen aftenbetjening. Derudover er der totimersdrift på lørdage og søndage, men ingen betjening om aftenen.

Det foreslås, at der indsættes afgang om aftenen, så der er et ensartet tilbud i byen med fire aftenafgange mellem kl. 18.00 til kl. 21.00 på hverdage.

Hertil foreslås det at udvide på lørdage og søndage, så der er afgang til kl. 20.00.

Økonomi

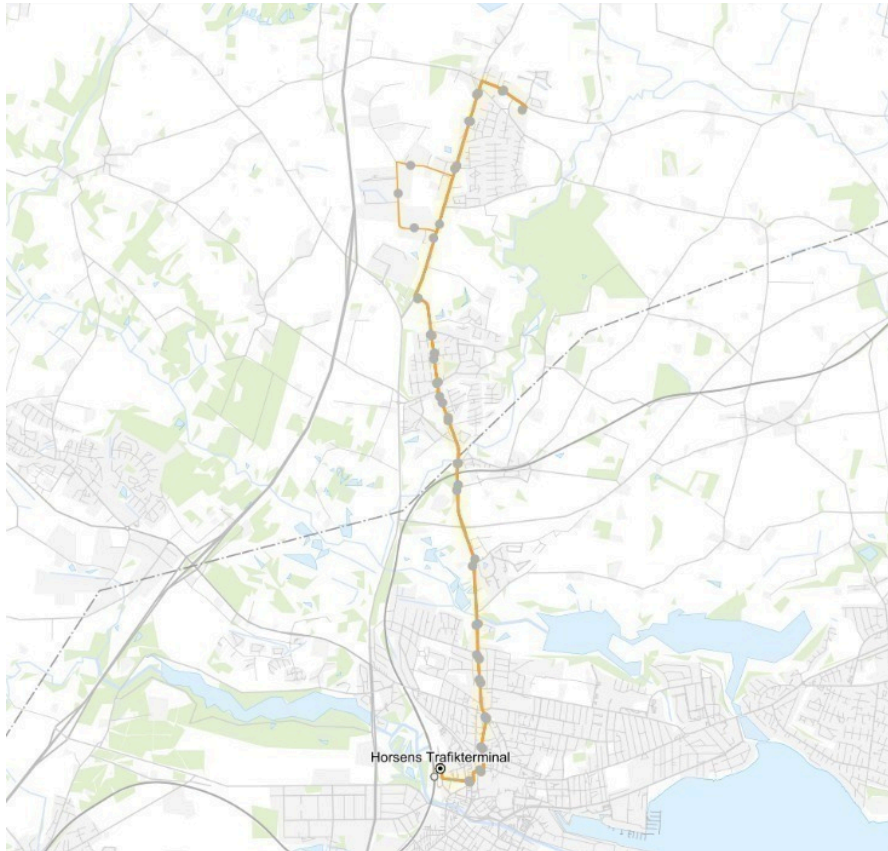
Omkostningerne for ændringerne vil ca. udgøre 520.000 kr. årligt.

Linje 13, Egebjerg - Gedved

Buslinjen har i dag flexbusafgange på den første og de sidste afgang. For nylig blev ruteforløbet udvidet til også at betjene erhvervsområdet i Gedved på tilpassede afgang, der er henvendt til virksomhedernes medarbejdere.

Alle flexbusafgange er koblet op på det tidligere ruteforløb. Det vil sige, at stoppestederne i erhvervsområdet ikke har flexbusafgange.

Administrationen foreslår, at der tilføres flexbusafgange på de nye stoppesteder i erhvervsområdet, så alle stoppesteder på linje 13 har flexbusafgange.

Økonomi

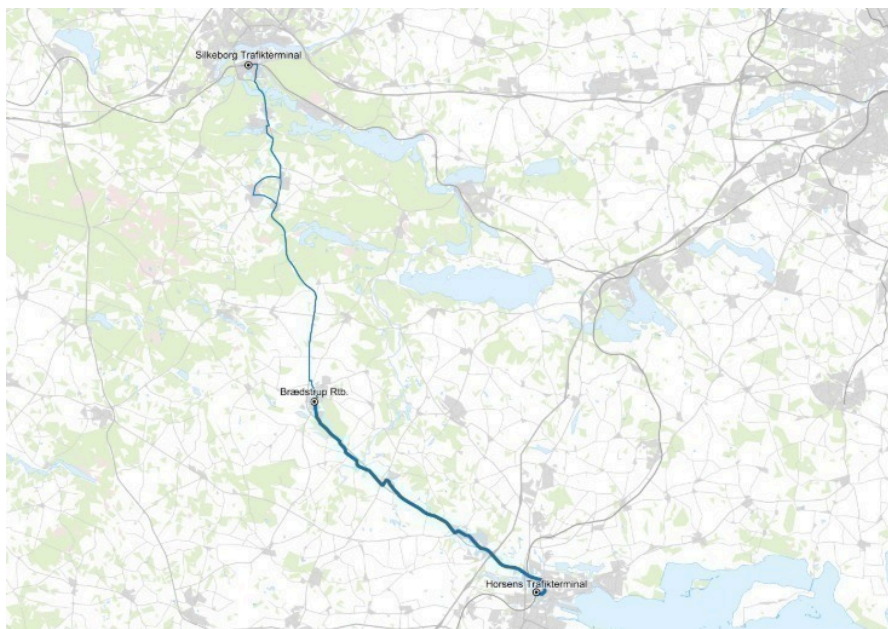
Omkostningerne for ændringerne vil ca. udgøre 50.000 kr. årligt.

Rute 110, Horsens - Brædstrup (Silkeborg)

Busruten fungerer som en vigtig korridor til de omkringliggende oplandsbyer mellem Horsens og Brædstrup og har enkelte tilpassede afgange mellem Brædstrup og Silkeborg.

Bussen har stort set timedrift på hverdage, men i øjeblikket har busruten ingen afgange fra Brædstrup mod Horsens om formiddagen. Det samme gøre sig gældende om lørdagen.

Administrationen foreslår, at der indsættes en dobbelt afgang mellem Brædstrup og Horsens om formiddagen på hverdage samt en dobbelt afgang mellem Brædstrup og Horsens om formiddagen på lørdage.

Økonomi

Omkostningerne for ændringerne vil ca. udgøre 196.000 kr. årligt.

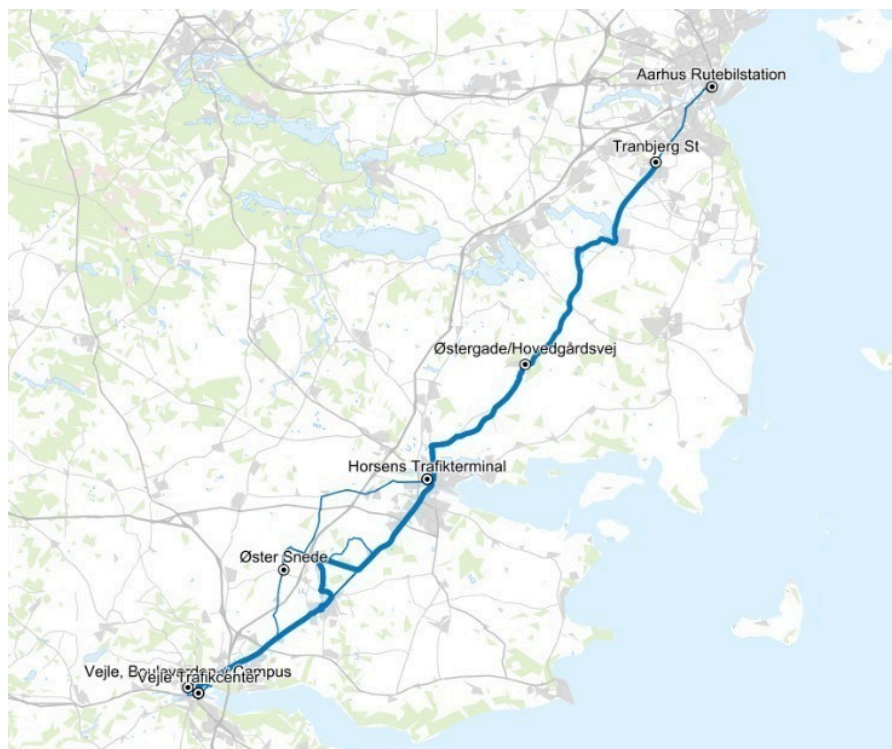
Rute 202, (Aarhus) - Tranbjerg - Hovedgård - Horsens - Hedensted - Vejle

Busruten fungerer som en vigtig korridor til de omkringliggende oplandsbyer mellem Horsens og Hovedgård.

En styrkelse af betjeningen vil ikke alene tilgodese oplandsbyerne Tvingstrup, Serridslev og Grumstrup, men også et langt større opland, da ruten kan give forbindelse til Horsens ved brug af rejser til knudepunkter. I den forlængelse vil et knudepunktskilt for plustur i Hovedgård gøre det endnu mere anvendeligt at benytte busruten.

Der er ikke afgang om formiddagen på busruten, derfor foreslås det, at der indsættes en dobbelt afgang mellem Hovedgård og Horsens midt på dagen på hverdage.

På lørdage og søndage er der ingen betjening i aftentimerne og sidste afgang hjem fra Horsens er omkring kl. 16.15. Der foreslås senere afgang mellem Horsens og Hovedgård de to dage i weekenden bestående af to dobbeltafgange.

Økonomi

Omkostningerne for ændringerne vil ca. udgøre 233.000 kr. årligt.

Samlet økonomi

Nedenfor fremgår opsamling på bruttoomkostninger for alle køreplanændringer.

Bus	Bruttoomkostninger
Linje 1 – udvidet betjening i Stensballe på hverdage	180.000 kr.
Linje 6 - udvidet betjening på hverdage, lørdage og søndage	612.000 kr.
Linje 13 – tilførsel af flexbusafgange på de nye stoppesteder i erhvervsområdet Gedved	50.000 kr.
Rute 110 - udvidet betjening på hverdage og lørdage	196.000 kr.
Rute 202 – udvidet betjening på hverdage, lørdage og søndage	233.000 kr.
I alt	1.271.000 kr.

Knudepunktskilte for flexitur

I dag er der flere knudepunktskilte i Horsens by og ude i oplandet, hvor alle lokalcenterbyer har fået et knudepunktskilt, der gør det muligt at bruge den billige takst, særligt ude i oplandet.

Derudover er der senest blevet oprettet et knudepunktskilt for flexitur i erhvervsområdet ved Gedved. Der forefindes i dag 19 knudepunktskilte for flexitur i kommunen.

Administrationen foreslår, at muligheden for oprettelse af knudepunktskilte i erhvervsområdet VEGA syd for Lund, undersøges og implementeres.

I samme ombæring foreslås det, at der kigges på muligheden for et knudepunktskilt ved det sydvestlige erhvervsområde i Horsens.

Derudover foreslår administrationen, at der oprettes et knudepunktskilt for plustur i Hovedgård, der kan sikre bedre forbindelse til rute 202 ind mod Horsens og omvendt.

Plustur sørger for, at man bliver transporteret til nærmeste kollektiv trafik fra sin adresse.

Øvrige bemærkninger

Selvom økonomien for den kollektive trafik tidligere er blevet reduceret, kan administrationen konstatere, at den generelle anvendelse (antal passagerer) nogenlunde er på samme niveau som tidligere.

Godkendes køreplanændringerne sendes de i høring hos Midttrafik i perioden fra den 5.-18. januar 2026, hvorefter udvalget vil få sagen til behandling igen.

Køreplanændringerne vil træde i kraft ultimo juni 2026.

/ALYHA

Bilag

Notat - Oversigt med forslag til bedre busbetjening

Punkt 4: BNK Endelig vedtagelse af Indsatsplan for vandværker uden for OSD

09.08.24-P16-1-21

Resume

Administrationen fremlægger "Indsatsplan for vandværker uden for OSD" (Områder med Særlige Drikkevandsinteresser) til endelig godkendelse.

Formålet med indsatsplanen er at beskytte otte vandværkers grundvandsmagasiner mod forurening.

Forslaget har været i 12 ugers offentlig høring efter vedtagelse i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget den 7. maj 2024.

I høringsperioden er der kommet 7 høringssvar, der ikke har givet anledning ændringer. Imidlertid er der kommet ny lovgivning om boringsnære beskyttelsesområder (BNBO), der har givet anledning til ændringer i indsatsplanen.

Siden høringsperioden sluttede, har Slagballe Bakker Syd Vandværk besluttet at nedlægge deres boring og vandværk. Dette har medvirket til at forlænge forløbet med indsatsplanen. De vil inden udgangen af 2025 få vand fra Grædstrup Vandværk.

Med sagen gives også en status for det videre arbejde med indsatsplanerne for grundvandsbeskyttelse.

Sagen afgøres af Byrådet.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Byrådet vedtager Indsatsplan for vandværker uden for OSD.
2. Byrådet tager orienteringen om det videre arbejde med indsatsplanerne til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tiltrådte indstillingen.

Anders Vaagan og Susan Gyldenkilde deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Administrationen skal udarbejde en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse for kommunens 38 almene vandværker, der er fordelt på i alt 6 geografiske delområder.

Administrationen har udarbejdet en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse for otte vandværker i delområdet, der ligger uden for OSD.

Se mere om betydningen af OSD i det vedlagte bilag med ordforklaring.

Formålet med indsatsplanen er at beskytte de grundvandsmagasiner, som de otte vandværker indvinder fra mod forurening - både nu og i fremtiden.

Indsatsplanen vedrører otte vandværker i den nordvestlige del af kommunen.

Det drejer sig om Gantrup Vandværk, Jægerkol Vandværk, Lundum Vandværk, Slagballe Bakker Syd Vandværk, Såby Vandværk, Vestbirk Vandværk, Yding Vandværk og Østbirk Vandværk. Administrationen har ikke tidligere udarbejdet en indsatsplan for de nævnte vandværker.

Indsatsplanen er lavet i samarbejde med disse vandværker, ligesom Region Midtjylland og Horsens Vand A/S har været involveret.

Silkeborg Kommune og Skanderborg Kommune har også været inddraget, da indvindingsoplandene til tre vandværkerne ligger delvist inden for de respektive kommuner.

Indsatsplanen er udarbejdet i tråd med "Nim Indsatsplan" og "Brædstrup Indsatsplan", som Byrådet vedtog i henholdsvis maj 2020 og december 2021.

Planen har været forelagt og drøftet i Horsens Kommunes koordinationsforum for vandforsyning (KOVA). KOVA består af repræsentanter fra vandværker, landbrugets organisationer, Region Midtjylland og Staten. I Horsens Kommune er KOVA desuden repræsenteret ved det politiske formandskab for Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indsatsplanens indhold

Indsatsplanen beskriver mål, indsatser og retningslinjer, som administrationen vurderer er nødvendige, for at beskytte grundvandet samt sikre forsyningen af rent drikkevand.

I indsatsplanen er også et økonomisk overslag over de omkostninger, der er forbundet med de indsatser, der er beskrevet i indsatsplanen. Dertil beskriver indsatsplanen, hvem der har ansvaret for at gennemføre de enkelte indsatser og, hvornår de skal være gennemført.

Der er fokus på forskellige brancher i indsatsplanen. I forhold til grundvandsbeskyttelse fylder landbruget en stor del af de områder, der skal beskyttes.

Indsatsbehov på landbrugsarealer

Indsatsplanen indeholder bl.a. indsatser, der handler om landbrugets brug af kvælstofgødning og sprøjtemidler. På nuværende tidspunkt er der ikke behov for at gennemføre en indsats over for landbrugets anvendelse af kvælstof, primært fordi nitratudvaskningen fra de berørte arealer er lav og grundvandskvaliteten ikke er nitratpåvirket i nævneværdig grad.

Derimod er der behov for at gennemføre en indsats over for landbrugets anvendelse af pesticider inden for de boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) til fire af indsatsplanens vandværker. BNBO er en beskyttelseszone, der er udlagt omkring almene vandværkers borer.

I den nye lovgivning vedr. BNBO, der trådte i kraft den 1. juli 2024 (under høringsperioden), er det blevet pålagt kommunen at meddele påbud om ophør af erhvervmæssig brug af pesticider inden for BNBO, hvis vandværket og lodsejer ikke kan opnå enighed om en frivillig dyrkningsaftale.

Der er gennemført frivillige aftaler ved to af vandværkerne, imens der ved de andre to vandværker er henholdsvis givet og varslet påbud.

Uden for BNBO er der ikke behov for at gennemføre yderligere indsatser over for landbrugets anvendelse af sprøjtemidler, primært fordi der overvejende ikke er fundet sprøjtemidler i vandværkernes borer. Kommunen har ikke hjemmel til at iværksætte rådighedsindskrænkninger, når der ikke er et dokumenteret behov.

I vandværksboringer med fund af sprøjtemidler er der tale om meget små koncentrationer og uden mulighed for at afgøre, om der er tale om en udbredt forurening i grundvandsmagasinet eller, om det skyldes utæthed omkring borer. Indsatsen har derfor i første omgang fokus på, at vandværkerne skal sikre, at deres borer er i god stand.

Hvis det senere er nødvendigt med en indsats over for landbrugets anvendelse af kvælstofgødning og sprøjtemidler uden for BNBO, skal det ske med frivillige dyrkningsaftaler, der skal indgås mellem vandværket og landmanden.

Hvis det ikke lykkes at lave frivillige dyrkningsaftaler på de mest sårbare arealer, tilkendegiver kommunen i den fremlagte indsatsplan, at der er politisk vilje til at gennemføre en rådighedsindskrænkning gennem påbud om pesticidfri dyrkning og/eller reduceret brug af kvælstofgødning.

Både dyrkningsaftaler og påbud om rådighedsindskrænkning indgås med fuld økonomisk kompensation til landmanden og betales som udgangspunkt af vandværket.

Økonomi

Kommunen kompenseres af Staten i forbindelse med udarbejdelse af indsatsplaner, men ikke til den efterfølgende implementering af indsatsplanen til f.eks. øget tilsyn, kampagner og dyrkningsaftaler. Dette finansieres pt. inden for den almindelige drift.

Høring

Indsatsplan for vandværker uden for OSD har været i offentlig høring fra den 21. maj til den 13. august 2024. Der er kommet 7 høringssvar.

Den længerevarende proces siden høringen skyldes bl.a., at ny lovgivning har nødvendiggjort øget fokus på BNBO. Dertil har der været et længere forløb om Slagballe Bakker Syd Vandværk.

Høringssvarene til indsatsplanen omhandler primært beskyttelsen af grundvandet til Slagballe Bakker Syd Vandværk samt afgrænsning af indsatsplanområder og den nye lovgivning vedr. BNBO.

Siden høringsperioden sluttede, har Slagballe Bakker Syd Vandværk besluttet at nedlægge deres boring og vandværk. De vil inden udgangen af 2025 få vand fra Grædstrup Vandværk. Der er derfor ikke længere behov for beskyttelse af grundvandet ved Slagballe Bakker Syd Vandværk. Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer.

Administrationen har fundet anledning til mindre tilretninger med bl.a. den nyeste viden om grundvandskvaliteten og indvindingsmængder.

Tidsplan for øvrige indsatsplaner

Staten foretager løbende nye grundvandskortlægninger, som kommunerne skal lave nødvendige indsatser på baggrund af. Nye kortlægninger kan give behov for ændringer i eksisterende indsatsplaner.

Derudover arbejder administrationen på at udarbejde de udestående indsatsplaner. Der er rykket ved tidsplanen, bl.a. som følge af ændrede leveringer af grundvandskortlægninger fra Staten.

Både nye indsatsplaner og revisioner af eksisterende planer skal til politisk behandling i Byrådet.

Tidsplanen for de kommende indsatsplaner forventes at være:

- 2026: Rugballe OSD (5 vandværker), Nim OSD (5 vandværker) og Endelave OSD (1 vandværk)
- 2028: Hovedgård OSD (12 vandværker), Brædstrup OSD (7 vandværker) og Vandværker uden for OSD (7 vandværker)

Ovenstående tidsplan er afhængig af, at Staten leverer grundvandskortlægningerne som planlagt.

/FHL

Bilag

Indsatsplan for vandværker uden for OSD

Notat om høringssvar_indsatsplan

Høringssvar_Indsatsplan

Begrebsoversigt

Punkt 5: BNK Ny takst for miljøtilsyn og miljøgodkendelser

09.17.00-G01-82-25

Resume

Miljøministeriet er på vej med en ny bekendtgørelse for brugerbetaling på miljøtilsyn, miljøgodkendelser og anmeldelser.

Bekendtgørelsen medfører, at kommunerne skal fastsætte en ny takst for miljøtilsyn og miljøgodkendelser m.v., gældende fra januar 2026.

Sagen afgøres af Byrådet.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Byrådet godkender, at taksten for miljøtilsyn og miljøgodkendelser fastsættes til 790 kr. pr. time.
2. Byrådet godkender, at de økonomiske konsekvenser ved opkrævning af taksten for miljøtilsyn og miljøgodkendelser indarbejdes i forbindelse med budgetopfølgningen pr. 31. august 2026 samt ved budgetlægningen for 2027.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tiltrådte indstillingen.

Anders Vaagan og Susan Gyldenkilde deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Baggrund

Ifølge miljøbeskyttelsesloven og husdyrbrugsloven skal kommunerne føre tilsyn på virksomheder og husdyrbrug, der kan være forurenende. Det kaldes miljøtilsyn og skal være med til at sikre, at virksomheder og husdyrbrug lever op til gældende krav for, at de må drive en forurenede virksomhed.

Ved et miljøtilsyn gennemgås virksomhedens eller husdyrbrugets aktiviteter og indretning med fokus på korrekt håndtering af affald, spildevand, støj, emissioner og øvrige miljøpåvirkninger. Efterfølgende udarbejdes en rapport med kommunens bemærkninger samt eventuel håndhævelse af regler, som administrationen konstaterer, ikke er overholdt.

Hyppigheden af tilsyn fastsættes bl.a. ud fra en minimumsfrekvens og en risikovurdering, så indsatsen målrettes de mest miljøbelastende aktiviteter. Kommunen er forpligtet til at gennemføre et minimum af tilsyn årligt ud fra denne risikobaserede tilgang.

Visse virksomheder og husdyrbrug skal have en miljøgodkendelse, før de må etableres, udvides eller ændres væsentligt. Formålet er at sikre, at aktiviteterne kan drives uden væsentlig risiko for forurening. Kommunens administration vurderer ansøgninger og fastsætter vilkår for drift, egenkontrol og forebyggelse af forurening. Nogle typer af virksomheder kan være omfattet af en ordning, hvor den pågældende virksomhed foretager en anmeldelse til kommunen.

Nuværende brugerbetaling i Horsens Kommune

Den nuværende brugerbetaling fra de pågældende virksomheder dækker i dag delvist kommunernes omkostninger i forbindelse med bl.a. miljøgodkendelser, miljøtilsyn, rapportering, forberedelse, håndhævelse og opfølgende tilsyn. Dette gælder både virksomheder, de nævnte større husdyrbrug og mindre erhvervsmæssige dyrehold, f.eks. et hestehold med fem heste.

De mindre dyrehold er dog ikke omfattet af brugerbetaling i forbindelse med anmeldelser og lignende.

Det er brugerbetalingsbekendtgørelsen (bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse m.v. og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.), der definerer, hvilke typer af virksomheder/ejendomme og sagsbehandlinger der er betaling på samt fastsætter timetaksten.

Efter de nuværende regler opkræves brugerbetaling ud fra den årligt fastsatte takst af Miljøstyrelsen. I 2025 var brugerbetalingen 487,25 kr. pr. fakturabar time.

Kommunerne opkræver brugerbetaling en gang årligt - i november - for opgaver udført i perioden fra 1. november året før til 1. november i det indeværende år.

I 2024 modtog Horsens Kommune ca. 0,6 mio. kr. svarende til ca. 1.300 timer for perioden 1. november 2023 - 1. november 2024.

Ny bekendtgørelse om brugerbetaling

Det er udmeldt fra Miljøstyrelsen, at en ændring til bekendtgørelse om brugerbetaling forventes at træde i kraft pr. 1. januar 2026.

Ændringen i bekendtgørelsen betyder, at der skal være tilnærmelsesvis fuld brugerbetaling og dermed fuld omkostningsdækning via taksten således, at der bliver bedre balance mellem udgifter og indtægter. Brugerbetalingen bringes således i overensstemmelse med "forureneren betaler-princippet".

I bekendtgørelsen foreslås det, at godkendelses- og tilsynsmyndigheden fra 2026 og frem årligt fastsætter timetaksten for brugerbetalingen på baggrund af myndighedens direkte og indirekte omkostninger i forbindelse med de brugerbelagte aktiviteter.

Det betyder, at der indføres fuld brugerbetaling for virksomhederne og husdyrbrugerne for myndighedernes omkostninger, til de samme opgaver, der er delvis brugerbetaling for i dag.

Med den nye bekendtgørelse øges brugerbetalingen således, at timeprisen fastsættes og reguleres af kommunerne og skal dække alle udgifter forbundet med den relevante sagsbehandling. Det gælder bl.a. drift af IT-systemer og telefoni, udgifter til personale, ledelse og HR, husleje og drift af biler.

Der er i dag ikke brugerbetaling i de tilfælde, hvor der f.eks. er en klage på en mindre ikke-tilsynspligtig virksomhed, der medfører et kommunalt tilsyn. Dette vil også gælde fremover.

Økonomi

Med den nye bekendtgørelse om brugerbetaling skal Horsens Kommune således hvert år fastsætte en timetakst for miljøtilsyn og miljøgodkendelser. Taksten skal beregnes ud fra både direkte og indirekte omkostninger, og målet er at opnå fuld omkostningsdækning.

Administrationen foreslår, at timetaksten fra den 1. januar 2026 fastsættes til 790 kr. pr. time forudsat, at den nye brugerbetalingsbekendtgørelse træder i kraft 1. januar 2026.

Ifølge bekendtgørelsen skal tidsforbruget opgøres dagligt og afrundes til nærmeste halve time. Tidsforbrug under 15 minutter på en dag registreres ikke.

Ved fastsættelsen af den nye timetakst forventes Horsens Kommunes årlige indtægter fra miljøtilsyn og -godkendelser at stige.

Omvendt forventes det, at kommunerne vil få en negativ budgetregulering fra 2026, da en større andel af udgifterne dækkes via brugerbetaling.

For Horsens Kommune betyder det en negativ regulering på ca. 0,4 mio. kr. årligt.

Hvis antallet af fakturerbare timer i 2026 svarer til niveauet i 2024, forventes en indtægt på ca. 1,1 mio. kr., hvilket er 0,4 mio. kr. mere end i 2024.

Dette forudsætter, at der kan opkræves fuldt takst for alle timer.

Det er således den umiddelbare vurdering, at der i Horsens Kommune vil være overensstemmelse mellem merindtægter som følge af opdateret takst og modregningen i tilskuddet fra Staten.

Da der er usikkerhed om både antallet af fakturerbare timer og den endelige statslige regulering, foreslås det, at de økonomiske konsekvenser først indarbejdes i forbindelse med budgetopfølgningen pr. 31. august 2026 og ved udarbejdelsen af budget 2027.

/FHL

Punkt 6: BNK Godkendelse af omlægningsplan (Grøn Trepert)

01.18.00-A00-1-24

Resume

Med de nationale aftaler om Grøn Trepert har kommunerne fået ansvaret for den lokale organisering af 23 lokale treparter, der skal koordinere den lokale planlægning og implementering af omlægningsindsatsen.

Det foregår med omlægningsplaner, der udpeger arealer med potentialer for omlægning af landbrugsjord til vådområder, skov, natur m.v.

Horsens Kommune indgår i to lokale treparter, henholdsvis Horsens Fjord og Randers Fjord. Begge lokale treparter har godkendt en omlægningsplan.

Treparterne indstiller, at Byrådet principvedtager den del af omlægningsplanerne, der er inden for Horsens Kommunes geografi.

Sagen afgøres af Byrådet.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Byrådet principvedtager, at der arbejdes videre med de projekter i omlægningsplanerne, der er inden for egen kommuneegrænse.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tiltrådte indstillingen.

Anders Vaagan og Susan Gyldenkilde deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Horsens Kommune er medlem af to lokale treparter henholdsvis Randers Fjord og Horsens Fjord.

I Horsens Fjord-treparten har Horsens Kommune rollen som formands- og sekretariatskommune.

De lokale treparter er samarbejdsorganer, ikke myndigheder og består af repræsentanter fra kommuner, landbruget, Danmarks Naturfredningsforening og Naturstyrelsen.

De lokale treparter blev nedsat den 1. februar 2025 og har udarbejdet forslag til omlægningsplaner. Omlægningsplanerne skal vise vejen, til at indfri de centralt fastsatte mål for kvælstofreduktion samt så meget udtagning af lavbundsjord som muligt (CO₂-reduktion).

Dertil har de lokale treparter arbejdet med arealer til natur og skovrejsning. Planerne omfatter forskellige typer af omlægningsindsatser, bl.a. udtagning af kulstofrige lavbundsjorder, vådområder, minivådområder (tekniske anlæg), skovrejsning og ekstensivering (ophør af landbrugsdrift på arealet).

Planerne er dynamiske kataloger over mulige projekter, der løbende kan justeres og opdateres i takt med ny viden og lodsejerdialog. Dertil kan lodsejerne også selv ansøge ministeriet om ekstensivering, skovrejsning eller etablering af minivådområder på deres arealer og disse vil løbende blive tilføjet omlægningsplanerne.

Realisering af omlægningsplanen sker ud fra princippet om frivillighed, hvor den enkelte lodsejer selv bestemmer over sin medvirken i projekterne.

De to lokale treparter har godkendt deres omlægningsplaner i september-oktober 2025. Omlægningsplanerne er også blevet verificeret af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.

Begge lokale treparter har udarbejdet følgebrev til byrådene, der har til formål at give indblik i arbejdsprocessen og overvejelserne bag omlægningsplanerne.

De er vedlagt som bilag.

Principvedtagelse af omlægningsplanen

Jf. rammeaftale mellem Ministeriet for Grøn Trepert og KL af 13. december 2024 skal Byrådet senest i december 2025 principvedtage den del af omlægningsplanerne, der er inden for egen kommunes geografi.

Med principgodkendelsen tilslutter Byrådet sig alene den dynamiske omlægningsplan og, at Horsens Kommune sammen med de lokale treparter og de pågældende lodsejere arbejder videre med projekterne.

Det har ingen konkrete økonomiske eller juridiske forpligtelser for kommunen og de enkelte projekter vil også skulle opnå nødvendig godkendelse og myndighedsbehandling, når de bliver konkrete.

Omlægningsplanen for Horsens Kommune

Omlægningsplanerne er udarbejdet i IT-plattformen MARS og består af projekter, der kan være på forskellige stadier - fra skitser til projekter, til allerede ansøgte eller etablerede projekter.

Skitseprojekterne er ikke myndighedsbehandlet i henhold til gældende lovgivning. Dette sker først senere, efterhånden som projekterne konkretiseres og realiseres.

Omlægningsplanen for Horsens Kommune er vedlagt som bilag. Det vil sige den del af oplandet til henholdsvis Randers Fjord og Horsens Fjord, der ligger inden for Horsens Kommunes geografi. Der er også vedlagt et kort med alle projekter i Horsens Kommune.

Naturpotentialer i omlægningsplanen

Det har været muligt at indtegne arealer i omlægningsplanerne, der har mulighed for at blive store sammenhængende naturområder (naturpotentialer).

Arealerne med naturpotentiale lapper i høj grad over igangværende projekter og skitseprojekter samt eksisterende natur og skov. Arealerne er ikke "projekter" på samme måde, som de øvrige indtegninger. De har en længere tidshorisont, der vil forløbe i flere etaper.

Økonomien er også anderledes i forhold til andre projekter. Der kan dog være mulighed for at søge fonde om støtte til naturprojekter.

I Horsens Kommune er der udpeget to områder med naturpotentiale. Sammen med treparten for Horsens Fjord er der peget på et område omkring St. Hansted Å, der kan have potentiale til at blive et større sammenhængende naturområde.

I den lokale trepart for Randers Fjord har der været enighed om at indtegne Gudenåplanen som naturpotentiale. Det sker på baggrund af en anbefaling fra Gudenåkomiteen, hvor Horsens Kommune også indgår.

Gudenåplanen fungerer som en samlet strategisk plan for hele Gudenåsystemet og Randers Fjord. Planen har til formål at styrke naturgenopretningen, forbedre friluftsmulighederne og gøre ådalen mere robust over for fremtidige klimaforandringer.

Lodsejerinvolvering

Horsens Kommune har før sommerferien sendt brev ud til alle lodsejere i kommunen, med mulighed for at melde ind med forslag til projekter på egen jord. I alt 13 lodsejere vendte tilbage inden deadline den 3. august.

Efterfølgende har flere andre også taget kontakt med forslag og spørgsmål. Administrationen besvarer løbende de indkommende henvendelser.

Efter treparternes godkendelse af omlægningsplanerne har Horsens Kommune udsendt brev til alle de lodsejere, der har areal i omlægningsplanen. Her blev lodsejerne både oplyst om muligheden for at tage kontakt via kommunens Grøn Trepert-mail eller telefon.

Lodsejerne blev også inviteret til at deltage i to forskellige Åbent Hus-arrangementer, henholdsvis den 19. november i Horsens og den 24. november i Brædstrup.

Lodsejere med arealer inden for naturpotentialiet ved St. Hansted Å har ligeledes modtaget et brev, hvilket er aftalt i Lokal Trepert Horsens Fjord.

Der er ikke sendt breve ud til lodsejere inden for naturpotentialiet Gudenåplanen, da det ligger inden for Gudenåkomiteens regi. Derudover vurderes Gudenåplanen almen kendt, ligesom Gudenåplanens geografi længe har været offentlig.

Økonomi

De konkrete projekter skal i de kommende år realiseres. Udgangspunktet er, at kommunens arbejde med projekterne bliver indtægtsdækket, men historikken viser imidlertid, at det ofte ikke er tilfældet. Myndighedsarbejdet i forbindelse med projekter er kommunale udgifter.

Videre proces

Når omlægningsplanen er principvedtaget af alle byråd i de lokale treparter, publiceres omlægningsplanen i MARS, så den bliver offentligt tilgængelig. Dette gælder dog ikke kort med skitseprojekter, men disse er offentliggjort på Horsens Kommunes hjemmeside, jvf. vedlagte kort med projekter.

Kommunerne skal i samarbejde med de lokale treparter, efter principvedtagelsen i 2025 og frem mod 2030, sikre en løbende opdatering af omlægningsplanen. Sideløbende arbejder Horsens Kommune i samarbejde med lodsejerne, med at udvikle projekterne i omlægningsplanen frem mod realisering.

/FHL

Bilag

Omlægningsplan for Horsens Kommune

Kort med projekter i Horsens Kommune

Horsens Fjord Følgebreve

Randers Fjord Følgebreve

Punkt 7: BNK Projekt Svanegrunden

01.00.00-P20-2-23

Resume

Naturpark Svanegrund har opnået status som pilotnaturpark og dækker området ved Horsens Fjord, Endelave, dele af Samsø samt Norsminde Fjord.

Formålet med naturparken er at forbedre havmiljøet samt understøtte, at der sker en formidling af området.

I oktober 2025 fik projektet en bevilling på 110 mio. kr. af A.P. Møller Fonden. Før midlerne kan udbetales til naturparken, skal organisering og aktiviteter være afklaret.

Det foreslås i sagen, at Horsens Kommune tiltræder projektet, hvorefter følgende kommuner indgår i Naturpark Svanegrund: Hedensted, Odder, Samsø og Horsens.

Sagen afgøres af Byrådet.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Byrådet godkender, at Horsens Kommune tiltræder projekt Naturpark Svanegrund.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tiltrådte indstillingen.

Anders Vaagan og Susan Gyldenkilde deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Arbejdet med Naturpark Svanegrund har været undervejs i nogle år. Indtil nu har det været et samarbejde mellem Odder, Hedensted og Samsø Kommuner samt en gruppe frivillige foreninger. Initiativet er også en del af Det Østjyske Havsamarbejde.

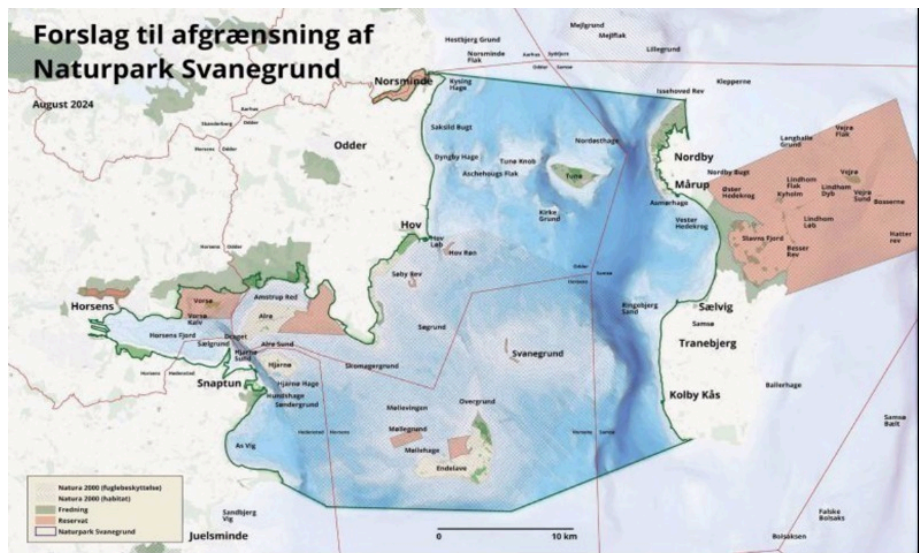
Der har været løbende dialog og koordinering mellem Horsens Kommune og initiativtagerne til Naturpark Svanegrund, idet projektet har en naturlig sammenhæng til Horsens Kommunes indsatser i Ren Horsens Fjord initiativet. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget fik i december 2024 en orientering om Naturpark Svanegrund.

Den 1. oktober 2024 blev der indsendt en ansøgning til Friluftsrådet, om at få en mærkning som pilotnaturpark med titlen "Naturpark Svanegrund – Det Østjyske Øhav og Horsens Fjord".

I december 2024 fik naturparken mærkning som pilotnaturpark.

Formålet med naturparken er ifølge naturparkplanen at "rette fokus på det unikke vandområde og søge at forbedre havmiljøet samt sikre, at der sker en formidling af området og resultaterne af naturforbedrende indsatser til områdets beboere og brugere. Hvis borgere og brugere bevidstgøres om de udfordringer, som havmiljøet har, så kan der sikres opbakning til fortsat at arbejde på at bedre havmiljøet og rekruttere frivillige og økonomi til både små og store indsatser".

Naturparken har en foreløbig afgrænsning, der fremgår af kortet nedenfor.

I oktober 2025 meddelte A.P. Møller Fonden en donation på 110 mio. kr. til naturparken. Der er tale om et samlet projekt med forskellige formidlings- og genopretningsaktiviteter.

Det er Fonden Naturpark Svanegrund, som har modtaget donationen på 110 mio. kr. fra A.P. Møller Fonden. Horsens Kommune skal stå for sekretariatsbetjeningen af Naturpark Svanegrund i samarbejde med Odder, Samsø og Hedensted Kommuner.

Økonomi

Projekt Naturpark Svanegrund planlægges at forløbe fra 2026 til 2030.

Det forventes, at alle fire kommuner skal bidrage økonomisk til ansættelsen af en projektchef for projektet. Kommunernes endelige bidrag hertil er ikke fastsat endnu og forventes baseret på en forholdsmæssig fordeling baseret på indbyggertal.

Herudover forventes hver kommune på sigt at bidrage med en ¼ projektmedarbejder og en halv naturvejleder. Det vil være en vurdering, hvorvidt disse eller dele af disse allerede findes i organisationen.

Samlet set forventes Horsens Kommunes udgift til deltagelse i Naturpark Svanegrund at udgøre 0,5 mio. kr. i den indledende fase.

Der pågår pt. drøftelser omkring den præcise organisering, hvorfor Horsens Kommunes mere permanente økonomiske bidrag heller ikke er endelig afklaret pt.

Administrationen vil udarbejde et forslag til finansiering når de endelige beløb kendes.

/FHL

Punkt 8: BNK Orientering om Gudenåkomiteens overdragelse af arbejdet med Gudenåplanen

06.02.25-K08-14-24

Resume

Gudenåkomiteen har afsluttet funktionsperioden 2022-2025 og fremlægger i den forbindelse et overleveringsdokument for komiteens medlemskommuner vedr. Gudenåplanen.

Dokumentet samler erfaringer, status og anbefalinger til det videre arbejde med planen i den kommende komite og nye byråd.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur-, og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Anders Vaagan og Susan Gyldenkilde deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Gudenåkomiteen er et politisk samarbejde mellem kommuner i oplandet til Gudenåen og Randers Fjord. Formålet er blandt andet at koordinere indsatserne for et bedre vandmiljø og de rekreative interesser på tværs af kommunegrænserne.

Gudenåkomiteen afslutter nu sin funktionsperiode og har i den forbindelse leveret et grundlag for det videre arbejde med Gudenåplanen (se bilag). Komiteen anbefaler medlemskommunerne, at overleveringsdokumentet indgår som strategisk grundlag for det videre arbejde med Gudenåplanen.

Gudenåplanen

Gudenåkomiteen har igangsat arbejdet for en samlet Gudenåplan, der skal fremtidssikre Gudenåen, Gudenådalen og Randers Fjord og samtidig bidrage til at løse samfundsudfordringerne inden for klima, biodiversitet og vandmiljø. Gudenåkomiteen har bl.a. kigget på problematikkerne om oversvømmelser i Gudenåsystemet.

Som en del af arbejdet med Gudenåplanen har Gudenåkomiteen blandt andet:

- samlet viden og skabt fælles forståelse for problematikkerne blandt komiteens medlemmer
- udviklet en strategisk retning for håndtering af udfordringerne
- inddraget input fra en faglig følgegruppe i arbejdet
- søgt inspiration fra både nationale og internationale erfaringer

Med Gudenåplanen arbejdes der på tværs af fire strategiske indsatsområder:

- Natur og biodiversitet
- Klima
- Friluftsliv
- Vandmiljø

Gudenåkomiteen ser Gudenåplanen som en retningsgivende og strategisk plan for Gudenådalen og Randers Fjord, og det kommer til at tage tid at nå i mål. Det bliver med andre ord en generationsplan.

Med forskellige tiltag i ådalen, vandløb, søer og fjorden vil landskabet skifte karakter flere steder. Som en del af overleveringen har komiteen udarbejdet visualiseringer af, hvordan landskabet i Gudenådalen og Randers Fjord kan komme til at udvikle sig. Visualiseringerne skal fungere som dialogværktøj og inspiration – ikke som facit.

Efter igangsættelse af arbejdet med Gudenåplanen gik implementeringen af Grøn Trepert for alvor i gang. Det har haft betydning for arbejdet med Gudenåplanen.

Arbejdet med omlægningsplanerne i kommunerne har fyldt meget, men samtidig har det også åbnet nogle døre. Med opbakning fra parterne i treparten er Gudenåplanens geografi således indtegnet i omlægningsplanen for Randers Fjord, med det sigte at signalere et ønske om, at der arbejdes med en landskabstransformation i geografien.

Gudenåkomiteens anbefalinger

Gudenåkomiteen skriver selv følgende om arbejdet med Gudenåplanen:

"Ifølge klimafremskrivninger ser vi ind i større og kraftige nedbørsmængder. Det kalder på et strategisk og tværkommunalt samarbejde, hvor der tænkes i helheder, når udfordringer med vandhåndtering skal løses. Gudenåkomiteen anerkender behovet for et paradigmeskifte i forvaltningen af Gudenåsystemet, hvor natur, klima, biodiversitet og rekreativitet ses i en sammenhæng. Med udgangspunkt i en landskabstransformation i Gudenåplanens geografi kan der bidrages til at løse flere nationale og internationale dagsordener. Komiteen anbefaler medlemskommunerne, at Gudenåplanen skal fungere som ramme for den fremtidige dialog og for konkrete handlinger i hele ådalen og Randers Fjord. Gudenåplanen er et værktøj, der kan omsætte politik til virkelighed.

Gudenåplanen lever i en symbiose mellem komiteen og de enkelte medlemskommuners projekter og indsatser. De understøtter hinanden og med Gudenåplanen binder de otte medlemskommuner hinanden samme i arbejdet for at nå planens mål.

Planes succes afhænger af fortsat politisk opbakning, økonomisk prioritering og et stærkt samarbejde mellem medlemskommunerne.

Gudenåkomiteen takker de otte byråd for opbakningen til at igangsætte arbejdet."

Borgerinddragelse

Der er etableret en hjemmeside til formidling af projektet (gudenåplanen.dk). Aktørperspektiver omtales i overdragelsesdokumentet og borgerinddragelse anbefales gennemført i den kommende funktionsperiode.

Økonomi

Der er afsat midler fra de otte medlemskommuner på samlet set 1 mio. kr. pr. år i 2025 og 2026 til Gudenåkomiteens sekretariat, til udarbejdelse af Gudenåplanen, diverse undersøgelser m.v.

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget har den 7. maj 2024 besluttet, at Horsens Kommune indbetaler 120.000 kr. årligt i 2025 og 2026.

Gudenåkomiteen anbefaler, at midler til planens færdiggørelse, implementering og videreudvikling indgår i budgetforhandlingerne i 2027 og frem.

/FHL

Bilag

Overleveringsmateriale vedr. Gudenåplanen - endelig version

Punkt 9: BNK Orientering om klimaregnskab 2023

13.00.00-K07-1-14

Resume

Klimaregnskabet for 2023 for kommunen som geografi viser, at der er en fortsat reduktion i CO₂-udledningen i Horsens Kommune på ca. 9 % i forhold til 2022.

Reduktionen er særligt indenfor energisektoren. Derudover er der mindre reduktioner indenfor landbrug og arealanvendelse, kemiske processer samt affaldsdeponi og biogas.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Anders Vaagan og Susan Gyldenkilde deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Klimaregnskab 2023 opgør CO₂-udledningen for Horsens Kommune som geografi på områderne: energi, transport, landbrug og arealanvendelse, affaldsdeponi og biogas, kemiske processer samt spildevand.

Det dækker således udelukkende den lokale udledning i Horsens Kommune på områder, der er i scope 1 og 2. Forbrugsbaserede udledninger, hvor produktionen finder sted udenfor kommunegrænsen, både nationalt og globalt, er ikke inkluderet i opgørelsesmetoden. Dette følger den gængse metode for klimaregnskaber i kommunerne.

På baggrund af regnskabet er der udarbejdet en rapport, der er vedlagt som bilag.

CO₂-regnskabet for Horsens Kommune som virksomhed og den årlige evaluering af klimaplanen bliver præsenteret for udvalget i separate sager.

Forskelle i regnskabet sammenlignet med tidligere år
Klimaregnskabet bygger på det nationale værktøj "Energi- og CO₂-regnskabet".

Der foretages løbende ændringer og korrektioner i Energi- og CO₂-regnskabet, hvilket påvirker den totale udledning af CO₂.

Når der gennemføres en ændring eller korrektion i regnskabet vil det også blive tilbageskrevet og dermed slå igennem i forrige regnskaber. Det betyder, at hvis der foretages en ændring i regnskabet for 2023 på et område, vil denne også slå igennem i regnskabet for 2022, 2021 m.v.

Konkret betyder det, at det totale tal for udledningen af CO₂ såvel som enkelte områder, kan se forskellige ud mellem årene. Dette er tilfældet i år, da regnskabet for 2022 er anderledes i den totale CO₂-udledning sammenlignet med 2022-regnskabet, der blev præsenteret ved sidste års status.

For at sikre det bedste sammenligningsgrundlag mellem årene vil 2023-regnskabet blive sammenlignet med 2022-regnskabet, der er blevet tilbageskrevet således, at der er konsistens mellem metodegrundlagene.

Den største forskel i det nye regnskab er, at der er kommet en ny metode til at opgøre optaget af CO₂ i skov (se bilag). Ændringen gør, at optaget af CO₂ i skov er markant lavere end i opgørelsen for 2022, der blev præsenteret forrige år.

Metodeændringen har til formål at sikre en mere præcis opgørelse, hvor der ikke opleves store udsving i optaget af CO₂ i skov mellem forskellige år.

Klimaregnskabet 2023

I klimaregnskabet for 2023 var den samlede udledning i Horsens Kommune på 447.029 ton CO₂, hvor den i 2022 var på 492.884 ton CO₂.

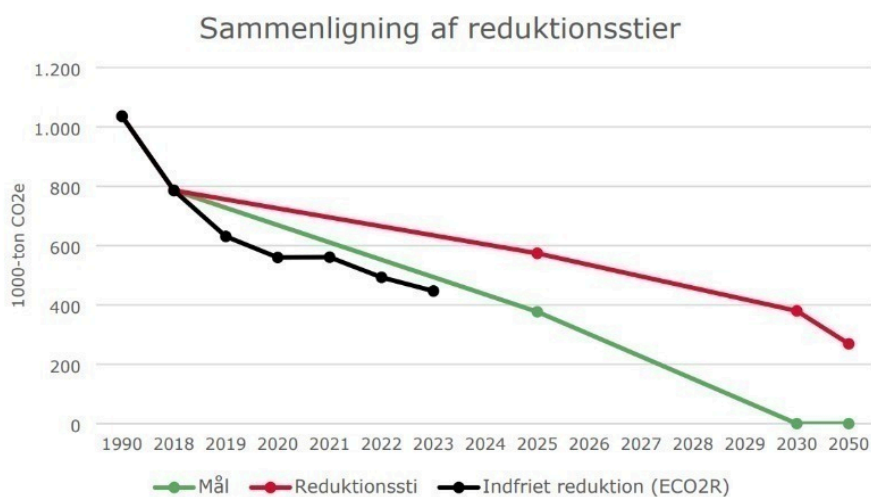
Det betyder, at der sket en reduktion på ca. 9 % i 2023 sammenlignet med 2022. CO₂-udledningen i 2023, svarede dermed til ca. 4,5 ton pr. borger.

Det betyder også, at selvom kommunen er i en vækstperiode, hvor der kommer flere indbyggere og dermed et øget forbrug af energi og transport, så er det alligevel lykkedes at reducere CO₂-udledningen.

Figur 1 viser tre udledningsstier. Den røde linje angiver den forventede reduktion med tiltagene i nuværende klimaplan. Den grønne linje illustrerer målsætningen om klimaneutralitet i 2030, og den sorte linje viser den reduktion, der er indfriet jf. klimaregnskaberne.

Det fremgår, at CO₂-reduktionen (den sorte linje) fortsat følger målsætningen om klimaneutralitet i 2030 og, at den er foran målsætningen om klimaneutralitet i 2030.

Figur 1: Sammenligning af udledningsstier

Figur 2 viser CO₂-udledningen for de seneste tre klimaregnskaber fordelt på de forskellige sektorer.

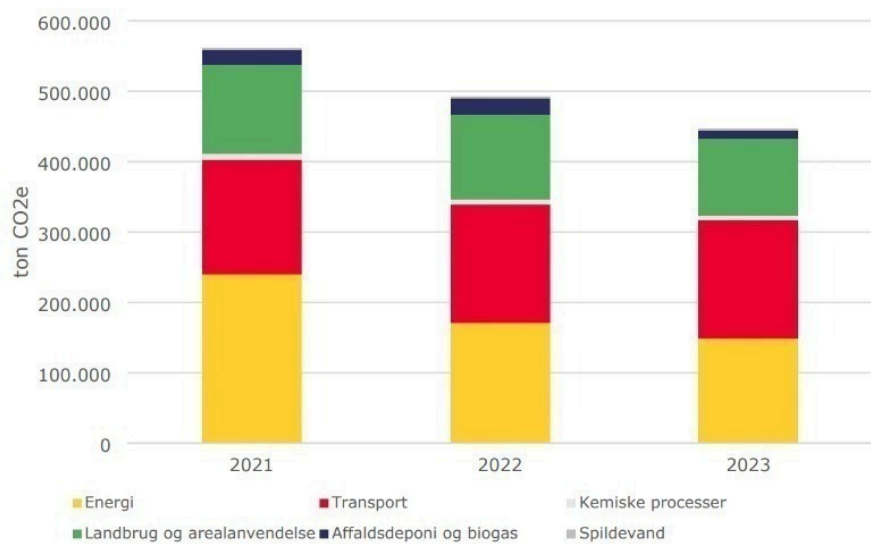
Den største reduktion fra 2022-2023 ses primært i energisektoren og kan bl.a. tilskrives, at der er kommet en større produktion fra vedvarende energi nationalt. Det medfører, at udledningen fra strømforbrug reduceres.

Der er ligeledes sket en mindre reduktion fra 2022-2023 inden for landbrug og arealanvendelse, kemiske processer samt affaldsdeponi og biogas. Udledningen fra transportkategorien er status quo sammenlignet med 2022.

Grundet reduktionen indenfor energisektoren udgør transportkategorien nu den største andel af den samlede CO₂-udledning (37 %).

Energi udgør 33 %, landbrug og arealanvendelse udgør 25 %, affaldsdeponi og biogas udgør 3 % og kemiske processer samt spildevand udgør hver især 1 %.

Figur 2: CO₂-udledningen fra 2021-2023

/BE

Bilag

Klimaregnskab 2023 rapport

Punkt 10: BNK Orientering om CO₂-regnskab 2024

01.30.10-P20-1-25

Resume

Det interne CO₂-regnskab for Horsens Kommune som virksomhed i 2024 er opgjort.

Horsens Kommunes CO₂-udledning i 2024 var på 6.968 ton CO₂, hvilket betyder, at der er sket en reduktion i CO₂-udledningen på ca. 15 % i forhold til 2023.

Som noget nyt er forbruget af bionaturgas og forbrug af strøm til kommunale køretøjer samt CO₂-udledningen heraf inddraget i regnskabet for kommunen som virksomhed.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Anders Vaagan og Susan Gyldenkilde deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Siden 2009 har Horsens Kommune udarbejdet årlige CO₂-regnskaber for kommunen som virksomhed.

I perioden 2009-2024 er der sket en stigning i indbyggertallet på ca. 20 %. På trods af, at kommunen oplever tilvækst i indbyggertallet, er alligevel lykkedes at reducere den samlede CO₂-udledning.

Regnskabet dækker over strøm- og varmekonsum i kommunale bygninger, øvrigt strømforbrug til f.eks. trafikbelysning m.m. samt forbrug til drivmidler.

CO₂-regnskabet er udarbejdet af administrationen.

Klimaregnskabet for kommunen som geografi 2023 og den årlige evaluering af klimaplanen præsenteres for udvalget i en separat sag.

Med Byrådets vedtagelse af Klimaplan 2022-2026 har Horsens Kommune som virksomhed forpligtet sig, til at reducere CO₂-udledningen med 4 % årligt.

Som noget nyt i regnskabet har det været muligt at medtage forbrug af bionaturgas til kommunale køretøjer samt elforbrug til opladning af kommunale køretøjer og emissionen, der er forbundet med begge drivmidler. Det medvirker til, at der kommer en større præcision i opgørelsen af CO₂-udledningen.

CO₂-regnskab 2024

Den samlede CO₂-udledning for Horsens Kommune som virksomhed var i 2024 på 6.968 ton CO₂.

I 2023 var CO₂-udledningen på 8.238 ton CO₂. Der er dermed sket en reduktion på ca. 15 %, og reduktionen flugter med målet i klimaplanen, om en reduktion på 4 % årligt.

Reduktionen er behæftet med usikkerhed, da der løbende sker metode- og datamæssige korrektioner i regnskabet.

Der er en større reduktion i CO₂-udledningen fra strøm i 2024 sammenlignet med 2023. Det kan bl.a. tilskrives, at udledningen fra strøm er faldet nationalt grundet en større produktion af strøm fra vedvarende energi generelt. Derudover er der kommet metode- og datamæssige korrektioner på dette område, der giver en større præcision i CO₂-udledningen.

På varmeområdet er der sket en stigning i forbruget. På trods af dette er udledningen af CO₂ status quo i 2024 sammenlignet med 2023.

Ændringen i forbruget kan til dels forklares ved, at der er kommet mere præcision i datagrundlaget. Derudover kan en vækst i indbyggertallet også skabe et øget forbrug i bygningsmassen.

På transportområdet er der sket en reduktion i udledningen af CO₂ på ca. 4 % i 2024 sammenlignet med 2023.

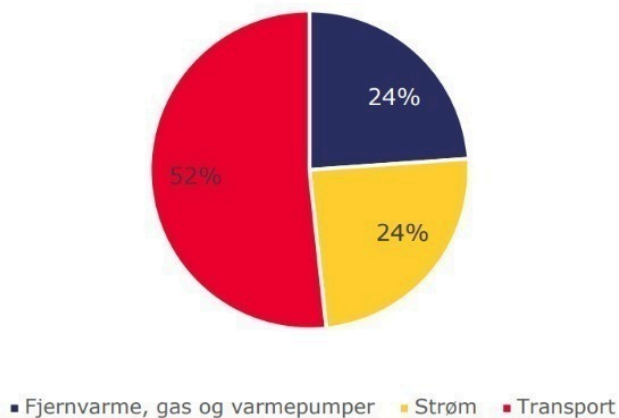
Reduktionen skyldes et mindre forbrug af fossile køretøjer samt en substitution af fossile køretøjer til ældre køretøjer. Derudover har der også været en nedgang i "anden kørsel", der dækker bl.a. arbejdskørsel i egen bil.

Nedenstående figur illustrerer fordelingen af CO₂-udledningen i 2024 opgjort i procent.

Det fremgår, at transport udgør den største kategori og står for over halvdelen af udledningen for kommunen som virksomhed. Dernæst er strøm og varme, der udgør det resterende af CO₂-udledningen for Horsens Kommune som virksomhed.

Figur 1: Fordeling i udledningen af CO₂ på varme, strøm og transport (pct.)

Fordeling af CO₂-udledningen

/BE

Bilag

CO₂-regnskab rapport 2024

Punkt 11: BNK Orientering om evaluering af klimaplanen

00.16.00-A00-3-22

Resume

Horsens Kommune udarbejder årligt en evaluering af klimaplanen med en status på delmål og tiltag i klimaplanen for henholdsvis klimaforebyggelse og klimatilpasning.

I evalueringsrapporten gives der status på klimaplanen for perioden september 2024 til september 2025.

Ud af de 117 tiltag i klimaplanen, er 36 tiltag afsluttet, 69 tiltag er igangværende, og 12 tiltag er endnu ikke igangsat. Det betyder, at på nuværende tidspunkt er 90 % af tiltagene enten afsluttet eller igangsat.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Anders Vaagan og Susan Gyldenkilde deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

I den årlige evalueringsrapport for 2025 bliver der givet status på udførelse af delmål og tiltag i klimaplanen for perioden september 2024 til september 2025.

Klimaregnskab 2023 for kommunen som geografi og CO₂-regnskab 2024 for kommunen som virksomhed præsenteres for udvalget i separate sager.

Resultater fra evaluering

I klimaplanen er der 117 tiltag fordelt på 27 delmål, der skal være med til at reducere CO₂-udledningen i kommunen og gøre kommunen mere robust overfor klimaforandringer. I sidste ende skal mål og tiltag være med til at sikre, at Horsens Kommune når målet om klimaneutralitet i 2030.

Ud af de 117 tiltag, er 36 tiltag afsluttet, 69 tiltag er igangværende og 12 tiltag er endnu ikke igangsat. Status for de enkelte tiltag fremgår af vedlagte bilag.

Det betyder, at der på nuværende tidspunkt er 90 % af tiltagene, der er enten igangsat eller afsluttet.

Denne evaluering er den næstsidste af nuværende klimaplan, idet der i 2026 skal vedtages en ny klimaplan for Horsens Kommune.

Tiltag for kommunen som concern

Kommunen som concern står for ca. 1 % af hele kommunens geografiske CO₂-udledning. Dog har kommunen mulighed for at agere rollemodel, da de største udledningskilder afspejler det omkringliggende samfund.

Tiltag, der bl.a. er udført for kommunen som concern, er derfor:

- Indenfor transportområdet er der fortsat en stor udskiftning af køretøjer til el- eller biogasbaserede.
- Afdækket muligheder for solceller på kommunale bygninger samt anskaffet en bevilling til fem solcelleanlæg.

Udover ovenstående tiltag er arbejdet påbegyndt med den nye klimaplan, der skal være gældende fra 2026-2030.

Derudover er EU-projektet Life ACT nu også påbegyndt. Hensigten med projektet er at hjælpe kommunerne med at implementere deres klimahandlingsplaner til CO₂-reduktion og klimatilpasning. Horsens Kommune deltager i tre arbejdsplaner, der vedrører borgerinddragelse og intern kapacitetsopbygning, pyrolyseprojekter og ændret planlægning for regnvand i byerne.

Tiltag for kommunen som geografi

For at understøtte omstillingen i samfundet, arbejdes der bl.a. i klimapartnerskaber. Det har vist sig fordelagtigt og givende at arbejde på tværs af klimapartnerskaber med fælles indsatser.

Udover klimapartnerskaberne kan nedenstående indsatser bidrage med store reduktioner i CO₂-udledningen.

- På energiområdet er der sket en stor udbygning af vedvarende energi i kommunen.
- Et andet punkt indenfor energiområdet er den fortsatte udfasning af olie- og naturgasfy.
- Der er en positiv udvikling i bestanden af elbiler i kommunen jf. klimaregnskab 2023 og CO₂-regnskab 2024.
- Indenfor landbrug og arealanvendelse har tiltagene været påvirket af en afventning af resultaterne af Grøn Trepert.

/BE

Bilag

Bilag 1 - Klimaplan evaluering 2025

Bilag 2 - Status på tiltag

Punkt 12: BNK Orientering om statusopfølgning på budgetaftale 2024-2025

00.30.00-A21-1-23

Resume

Administrationen følger med faste intervaller op på de initiativer, der fastsættes politisk i budgetaftalerne.

Til orientering præsenteres Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget for status på de initiativer fra budgetaftale 2024-2025, "Velfærd, fællesskab og lokal ansvarlighed", der vedrører udvalget.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Anders Vaagan og Susan Gyldenkilde deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Administrationen beskriver løbende status på initiativerne i budgetaftalerne og oplysningerne vedligeholdes i en samlet opfølgningsoversigt.

Opgaveoverskrifterne er så vidt muligt taget direkte fra budgetaftalen, for at lette gennemlæsningen og overskueligheden.

Opfølgningen præsenteres for de politiske udvalg to gange årligt.

Opfølgningen på de initiativer fra budgetaftale 2024-2025, "Velfærd, fællesskab og lokal ansvarlighed", der jf. styrelsesvedtægten hidrører Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget er vedlagt som bilag.

Budgetaftale 2024-2025 er ligeledes vedlagt som bilag.

/JMC

Bilag

Opfølgning Budgetaftale 2024-2025 Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget

Budgetaftale 2024-2025

Punkt 13: BNK Orientering om afsluttende afrapportering på aktivitetsplan 2025

00.01.00-P22-2-24

Resume

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalgets arbejdsgrundlag udmøntes hvert år i en etårig aktivitetsplan.

Administrationen giver en afsluttende status på Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalgets aktivitetsplan for 2025 til orientering.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Anders Vaagan og Susan Gyldenkilde deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Som en del af kommunens overordnede styringskoncept skal hvert stående udvalg udarbejde og godkende et arbejdsgrundlag gældende for 2022-2025, der beskriver målsætningerne på udvalgets område.

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkendte den 3. december 2024 udvalgets arbejdsgrundlag for 2025.

Arbejdsgrundlaget udmøntes hvert år i en aktivitetsplan, der giver overblik over de indsatser, der skal indfri arbejdsgrundlagets mål. Formålet med aktivitetsplanen er at give udvalget et overblik over, hvordan der administrativt arbejdes med at sikre målopfyldelse.

I et valgår gives afsluttende status på årets aktivitetsplan. Der udarbejdes ikke en aktivitetsplan for det kommende år.

Administrationen giver en afsluttende status på de aktiviteter, opgaver og projekter, der fremgik af aktivitetsplanen for 2025 til orientering.

/JMC

Bilag

Afsluttende status Aktivitetsplan Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget 2025

Punkt 14: BNK Orientering fra formanden og administrationen

00.01.00-G01-199-24

Resume

Orientering fra formanden og administrationen.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Anders Vaagan og Susan Gyldenkilde deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Orientering om:

- Egenproduktion af VE i Horsens Kommune
- Opfølgning på beslutning om pensionistkort
- Devaluering af ekstra overfarer på Endelavefærgen

/BE

Bilag

VE egenproduktion i Horsens Kommune.docx

Devaluering af ekstra overfarer.docx

Punkt 15: Underskriftsark - Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget, 2.12.2025

00.13.06-P35-4-24

Resume

Underskrift af beslutningsprotokol.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkendte beslutningsprotokollen.

Anders Vaagan og Susan Gyldenkilde deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

For at godkende og underskrive beslutningsprotokollen, skal mødedeltagerne klikke på "godkend".